

זוהר:

זו

הדרר

עומת הרב מאיר כהנא, הפרופסור
 עזרה זוהר הוא שיה תמימה. כשאני מגיע למשרד תנועת עצמאות, ברחוב אלנבי בתל-אביב, הוא מחזיק מטאטא בידו, ומנקה את החדר הגדול שבו התקיימו בליל אמש חוגי-בית. לקראת הבחירות לכנסת התפטר זוהר ממישרתו כמנהל מחלקה בבית-החולים הממשלתי תל-השומר. זוהר הוא רופא ידוע, היודע לדחוף את רעיונותיו. הוא הצליח לבטל את משמעת המים שהיתה נהוגה בצה"ל, והביא לכך שתחזית מוג'האוור בכלי-התיקשורת תע" סוק בדרגות עומס החום. מדוע פונה איש כזהו לפוליטיקה?

השומר-הצעיר במישר-העמק. בנו למד במוסד זה, שהוציא מבין כתליו שתי דמויות נוספות בימין הקיצוני בישראל: איש התחיה, ח"כ משה שמיר, והערביסט של לעם, הח"כ אמנון לין.

כשפרצה מלחמת העצמאות, היה זוהר מפקד מחנה אימונים באיטליה. במיל-חמת סיני, 1956, היה רופא של גדוד הצנחנים במיתלה. לאחר מלחמת יום-הכיפורים פירסם את ספרו הפוליטי הראשון מדוע אף אחד לא קם. בשנת 1975 הקים חוג ימני-קיצוני בשם "ישראל חדשה", שביקש לחלק את הנכסים הציבוריים לאנשים פרטיים. אחר-כך, כשהתפרק החוג, הצטרף זוהר לחטיבת לעם בליכוד, ועזב גם אותה. הוא היה בין מקימי שלומציון של אריק שרון ב-1977.

הסיבה האמיתית, האחת והיחידה היא שאני חושב שהמיסד הפוליטי על גווניו השונים מסכן את קיום המדינה. קשה לומר זאת בעולם השקרים המקובל בארץ, אבל לו הייתי שקט, הייתי ממשיך לשבת בשקט.

הרופא עשה דרך פוליטית ארוכה עד שהגיע לייסודה של תנועתו האחרונה. הוא נולד באוסטריה ב-1922, והגיע לארץ עם מישפחתו כשהיה בן 4. אביו, המורה צבי זוהר, הקים את המוסד החינוכי של

אך עזב אותה זמן קצר לפני הגשת רשימת המועמדים.

שאלה: בגלל שאריק סילק אותך מהקום השני?

זוהר: לא. זה היה לאחר ששמעתי שהוא מנהל משאומתן עם משה קול, מהליברלים העצמאיים. לצערי לא ידעתי אז שום דבר על המיפלגות בארץ. הייתי צריך להעלות זאת על דעתי, אך לא הייתי מספיק חכם כדי לתפוס שאם הייתי שיה רקובה, גם המיפלגות הקיימות צריכות להיות רקובות לגמרי. לא ידעתי אז למה הקים אריק את שלומציון. מה שאמר, בעיקרון, נראה לי נכון. הוא גם איפשר לי לכתוב את המצע הכלכלי-חברתי. או עדיין לא ידעתי איך מתייחסות המיפלגות למצעים שלהן.

הימין החדש

והפוז'אדיזם

עזרה זוהר יוצא נגד מה שהוא מכנה "השיטה". נגד שילטון המימין לגות, הכלכלה המתוכננת, שיטת המיסוי והסובסידיות, בקיצור: נגד מדינת הר רווחה. רעיונותיו מוכיחים את הרעיונות של "הימין החדש" מיסודו של מילטון פרידמן. יועציה של ראש ממשלת ברית-טניה, מרגרט תאצ'ר, מחזיקים ברעיונות דומים. כך גם כמה מאנשיו של הנשיא האמריקאי רונלד רגן. אך יותר מכל מזכירים רעיונותיו של זוהר את הפוז'אדיזם, התנועה נקראה על שמו של מנהיגה, החנווני הצרפתי פוז'אד, שמה היה "הברית להגנת הסוחרים והאימנים". בבחינת שבערכו בצרפת ב-1956 זכתה תנועה פאשיסטית זו ל-10% מן הקולות, אך התפרקה זמן קצר לאחר הצלחתה. התנועה אספה את קולות הבורגנות הזעירה, (המשך בעמוד 87)

היינריך: לקבור את השיטה!

את הברו כשהתגלח. היה אז מסע תעמולה לחיסכון במים. אחר-כך התברר לי שכל הביזבוז הוא בתעשייה ובחקלאות. אחרי מלחמת יום-הכיפורים הייתי באסיפה של תנועת נוחאה. קמו שם אנשים רציניים, והתחילו להציע דברים אידי-יוטיים — שנעמוד ליד מעברי-החציה ונגיד לאנשים לעבור באור ירוק. ועכשיו הגיע השיא עם דיון, שמאשים את העם במחדל.

כיצד הגיע היינריך לפיתרונות "המישטר החופשי"? "אני מהנדס. עשיתי מה שחונכתי לעשות כמהנדס. לאסוף את העובדות, ולנסות למצוא פיתרון אופטימלי לבעיה, בהתאם לעובדות."

היינריך מכיר את זוהר מאז 1974, והיה עימו בכמה מגילי-גוליו הפוליטיים. את שלומציון עזב יחד עם זוהר. "תיאוריית ההתמטטות" של היינריך דומה לזו של מורו ורבו, אך מפרי רשת יותר:

"אנו מצליחים לקיים מישטר שבו אנשים לא עובדים, או עובדים במקומות מיותרים, בזכות הזרמה אדירה של כסף מארצות-הברית, במיוחד מאז מלחמת ששת-הימים. ההזרמה מקבלת תנופה בכל פעם שאנחנו מוכנים לעשות ויתורים מדיניים. למעשה, האמריקאים קונים מאיתנו מיגרשים, ונותנים אותם לערבים. בכל פעם קוראים לזה אחרת: סיוע להקמת מאגרי-נפט, או סיוע להקמת ההיערכות החדשה בנגב. כך נהנים האמריקאים, והמיסד הפוליטי נהנה.

"הבעיה היא שמיספר המיגרשים למכירה אוזל במהירות. את סיני אי-אפשר למכור פעמיים. לאחר שתמכר הגדה יוקטן הסיוע האמריקאי בצורה משמעותית. למיסד לא יהיה כסף לחלק למקורביו, והוא יגיע להיפראינפלציה. הפתרון יהיה — שמיטת חובות. הכסף יפסיק לשמש כאמצעי-חליפין, ואז תתחיל המהומה. האנשים יהיו ברחוב. לפי הסכמי האר טונומה, זה יקרה תוך שנתיים. השאלה היא מה יקרה אז. יכולה לקום דיקטטורה, אך אני לא מאמין בזה. יהודים ברחו מדיקטטורה כלכלית לכל אורך ההיסטוריה. אם יהיה אז לוגו כמו עצמאות הכוח לבוא לתודעת הציבור, נעבור את המסה הקריטית. אנחנו מהווים אלטרנטיבה. אלטרנטיבה שאינה במישור הקיים, של שמאל מול ימין, אלא מעל למישור הזה."

מ וטי היינריך, מהנדס בן 30, הוא מהפעילים המרכזיים של "עצמאות". הוא כתב את הספר "האם יש סיכוי", שבו מנסה להבהיר רעיונותיה של תנועת עצמאות. כשאני אומר לו שהרעיונות הללו דומים מאוד לפוז'אדיזם, ומונה לפניו את עקרונות תנועת-החנוונים הצרפתית, הוא אומר שאם אמנם התכוון לכך פוז'אד, וזו לא היתה "סתם דימוגויה", הוא בעד פוז'אד. "החוף מהקולוניאליזם", הוא אומר. הוא נגד הקולוניאליזם הצרפתי באלג'יריה. ובארץ? "אם יהיה שלום אמיתי עם הערבים, לא תהיה בעייה של שטחים. אבל שלום אמיתי יתכן רק בין מדינות דמוקרטיות, ואין שום מדינה ערבית דמוקרטית."

הרוני של היינריך הגיעו מבוקובינה, חבל ארץ במזרח-אירופה שהחליף ידיים רבות. אביו הוא מנהל-חשבונות. היינריך מגדיר את עצמו כבן המעמד הבינוני.

"הדף הראשון של הספר שלי נכתב כשהייתי סטודנט בטכניון. חבר שלי ואני רצינו להקים מזנון נייד בתוך טנדר, בתחנת-דלק. קנינו טנדר ישן, שיפצנו אותו והתקנו גז-נייד. באו ואמרו לנו שזה לא חוקי, כי אין לנו תעודת-אומן. היינו במישרד הרישוי 19 פעמים כדי להשיג רישיון. בפעם האחרונה אמר לנו האיש שהרכיב צמיגים לטנדר: נפלתם על הראש? תלכו לאסולין, ליד הקיוסק, ותגידו שאני שלהתי אתכם, ויהיה בסדר. זה מה שעשינו. הניירות שלנו עברו את הטסט, לא המכונית. אז התחלתי להבין את השיטה של מעורבות הממשלה בכל תחומי המשק, ובתבתי הוברת על שאלות ותשובות בנושא התחבורה."

מה שמרגיז את היינריך במיוחד ב"שיטה", הוא שהיא גורמת לכולם לחשוב שהם אשמים. "כשהייתי ילד, חשבתי שאבא שלי פושע, בגלל שלא סגר

היינריך